

Projekt

UCHWAŁA

NR

RADY MIEJSKIEJ w Alwerni

z dnia

w sprawie: **przyjęcia Gminnego Program Wsparcia Rodziny w Gminie Alwernia na lata 2026-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn.zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.)

Rada Miejska w Alwerni uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Alwernia na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Alwernia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Sporządziła: *Elżbieta Pirowska*

Sprawdził:

Zatwierdził:

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest zgodny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Alwernia” oraz zawiera kierunki polityki prorodzinnej państwa.

Celem głównym programu jest tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

Cele szczegółowe programu wskazują zadania do realizacji, wskaźniki tych zadań oraz realizatorów poszczególnych działań.

Fundamentalnym dążeniem Programu jest zapobieganie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

***GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ALWERNIA
NA LATA 2026-2028***

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Alwernia opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest kontynuacją poprzednich Programów opracowanych na lata 2019-2021 oraz 2022-2025.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek podejmowania działań wspierających rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1. Wprowadzenie i diagnoza problemu.

Rodzina jest najmniejszą, najstarszą i najpowszechniejszą formą życia społecznego. Środowisko rodzinne ma diametralny wpływ na zdrowie psychiczne człowieka. Wpływ ten jest największy szczególnie w pierwszych latach życia dziecka, gdy potrzeba miłości, poczucia bezpieczeństwa i bliskości, przynależności i szacunku, wzoru i ideału są niezbędne w kształtowaniu młodego człowieka. W drodze ku zaspokojeniu potrzeb rozwojowych dziecka niezbędna jest prawidłowa struktura rodziny i właściwe w niej relacje oparte na miłości i zrozumieniu.

Rodzina nie tylko opiekuje się dzieckiem, lecz ma decydujący wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka, jego świata myśli, uczuć, dążeń, odnalezienia własnego „Ja”. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje podwaliny dla zdrowo rozwijającej się jednostki. Dziecko narażone jest na szereg bodźców zewnętrznych, będąc słabe i nieuksztaltowane potrzebuje wsparcia i stabilizacji, które niewątpliwie winni dawać rodzice.

Do zaspokojenia wszystkich potrzeb dziecka, konieczna jest prawidłowa struktura rodziny i właściwa atmosfera w niej panująca. Brak ciepła rodzinnego godzi w dobro rodziny i dziecka, co w konsekwencji może doprowadzić do jej rozpadu. Dodatkowo zła sytuacja materialna lub mieszkaniowa rodziny, może być przeszkodą w prawidłowym jej funkcjonowaniu.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest konsekwencją wprowadzonych w życie przepisów prawa.

Program uwzględnia wdrożenie przez Gminę Alwernia na lata 2026 - 2028 inicjatyw wynikających z reform systemu opieki nad dzieckiem pozbawionym całkowicie, bądź

częściowo opieki, a także wspieranie rodzin mających trudności w codziennym funkcjonowaniu oraz w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Rodzina posiada pewną strukturę i powinna pełnić określone funkcję i rolę, zarówno dla jednostki, jak i społeczeństwa. Z chwilą ich naruszenia państwo przez swoje autorytety, instytucje i urzędy interweniuje w życie rodziny, dąży do przywrócenia jej właściwej struktury i pomaga w odpowiedni sposób pełnić swoje funkcje. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia z zewnątrz, wsparcia o charakterze instytucjonalnym włącznie. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy.

W polskim porządku prawnym ochrona dziecka i rodziny zajmuje szczególne miejsce. Dzieci powinny być chronione przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Rodzina znajduje się pod szczególną ochroną i opieką państwa, zaś dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

1.1 Na terenie Gminy Alwernia zadania z zakresu wspierania rodzin poprzez diagnozowanie ich problemów i potrzeb, doboru optymalnych form pomocy, mających na celu wzmocnienie i odzyskanie zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie realizuje Centrum Usług Społecznych w Alwerni.

Tabela nr 1 – Liczba mieszkańców Gminy Alwernia

	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców Gminy Alwernia	12361	12354	12330

Tabela nr 2 – Liczba rodzin i dzieci otrzymujących pomoc na żywność

	2022	2023	2024
Liczba rodzin otrzymujących pomoc	208	208	236
Liczba rodzin otrzymujących pomoc w formie zasiłku celowego na żywność	136	131	115
Liczba dzieci otrzymujących pomoc w formie posiłku	49	40	41

CUS spotyka się z coraz większą liczbą rodzin, które mają problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. By wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Gminy Alwernia podejmowanych jest szereg inicjatyw, przedsięwzięć i działań zmierzających do poprawy ich sytuacji:

- **prorowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej** polegającej na poradnictwie, pomocy w łagodzeniu konfliktów rodzinnych, zapewnieniu bezpieczeństwa oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej.

*Tabela nr 3 – Liczba rodzin korzystający z pomocy społecznej
z uwagi na występujące problemy społeczne*

	2022	2023	2024
Liczba rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi	17	25	29
Liczba rodzin z problemami alkoholowymi	13	22	31
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	11	15	23

- **organizacja poradnictwa specjalistycznego** - psycholog, logopeda, pedagodzy, terapeuci, instruktorzy
- **funkcjonowanie punktu informacyjno – konsultacyjnego** dla osób dotkniętych przemocą.

Celem działalności punktu jest wsparcie psychologiczne dla osób i rodzin będących w sytuacji kryzysowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia problemu przemocy, głównie przemocy domowej.

Osoby uzyskują bezpośrednią pomoc w postaci poradnictwa i wsparcia psychologicznego. Z porady psychologicznej w tutejszym Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym w roku 2024 skorzystało 36 rodzin.

- **funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży (PWD)** - zapewnienie wsparcia dzieciom, również borykającym się z różnymi trudnościami poprzez organizację zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i profilaktycznych w godzinach popołudniowych.

- **realizacja usług społecznych na rzecz mieszkańców**, w tym rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości ich życia, a także zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Od 2021 r. CUS Alwernia realizuje szereg usług integracyjnych, edukacyjnych, animacyjnych dla rodzin z dziećmi. Są to różnego typu warsztaty - zajęcia edukacyjne dla dzieci oraz międzypokoleniowe, a także animacje środowiskowe. Często są one organizowane we współpracy z UM, organizacjami pozarządowymi (NGO) oraz instytucjami z terenu Gminy Alwernia (SOK, MGBP, Stowarzyszenia, Kluby sportowe) oraz przy wsparciu lokalnych przedsiębiorców. W ramach usług społecznych realizowana jest również usługa wspierająca – Klub Rodzica, w ramach której organizowane są spotkania rodzin ze specjalistami (psycholog, pedagog, terapeuci) o tematyce zw. z rodzicielstwem i wychowaniem, komunikacją interpersonalną, przemocą rówieśniczą, ale również aktualnymi trudnościami, z którymi mierzą się uczestnicy spotkań.

Obowiązująca ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza wiele rozwiązań dotyczących pomocy rodzinie:

- **zatrudnienie asystenta rodziny** i podejmowanie działań zmierzających do wyeliminowania dysfunkcji rodziny poprzez prowadzenie poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej i pracy socjalnej.

Asystent rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma za zadanie wspierać rodziny, aby w przyszłości samodzielnie mogły pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Asystent rodziny realizuje pracę socjalno-wychowawczą z elementami terapii w środowisku rodziny i w miejscu przez nią wskazanym. Głównym działaniem jest pedagogizacja oraz wspieranie emocjonalne, informacyjne, czasem przedmiotowe rodziny w różnych czynnościach dnia codziennego. Główną formą pracy asystenta rodziny jest towarzyszenie, inaczej mówiąc asystowanie rodzinie. Asystowanie w przeciwieństwie od dyrektywnego przydzielania zadań lub wyręczania polega na obecności, uczestniczeniu bądź też służeniu wsparciem.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizowanie wspólnie z rodziną planu pracy (w konsultacji z pracownikiem socjalnym);
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej m.in. zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwania, podejmowania i utrzymywania stałego zatrudnienia;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

- udzielanie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo – wychowawczych;
- pomoc w kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą;
- realizacja działań wynikających z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, polegająca w szczególności na pomocy rodzinom, którym rodzą się dzieci niepełnosprawne.

Tabela nr 4 - liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny

	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	18	18	22

Powołanie instytucji asystenta rodziny jest jednym z elementów spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Asystent rodziny jest jednym z narzędzi pracy z rodziną, w której wystąpiły zaburzenia w funkcjonowaniu, powodujące różne dysfunkcje (takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność), mogące prowadzić do konieczności objęcia dzieci pieczą zastępczą.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i prawidłowego wychowania dziecka przez rodzinę biologiczną, dzieci umieszcza się w pieczy zastępczej pełnionej przez rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka lub w placówki opiekuńczo-wychowawcze. Zadaniem gminy natomiast jest współfinansowanie pobytu dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

W roku 2024 w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 6 dzieci z Gminy Alwernia, natomiast w instytucjonalnej - 3 dzieci.

Głównymi powodami umieszczenia dzieci z terenu Gminy Alwernia w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej są niewydolność opiekuńczo - wychowawcza rodziców oraz problemy alkoholowe występujące w rodzinach. W 2024 r na terenie Gminy Alwernia odnotowano 3 przypadki odebrania dzieci w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu

przemocy domowej tj. w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z występowaniem zjawiska przemocy (w sumie siedmioro dzieci). W dwóch przypadkach dzieci wróciły do rodzin biologicznych, natomiast w trzecim dziecko decyzją Sądu powróciło spod opieki biologicznego ojca pod opiekę biologicznej matki.

- **funkcjonowanie rodzin wspierających** (jest kolejną formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci), które we współpracy z asystentem rodziny pomagają konkretnej rodzinie m.in.:
 - w opiece i wychowaniu dzieci,
 - prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Formy pomocy uzależnione są od potrzeb rodziny i mogą dotyczyć min : wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, zarządzania budżetem oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (np. sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

• **wsparcie finansowe rodziny na podstawie realizacji ustaw**

System oferowanej przez Państwo pomocy finansowej, głównie z zakresu świadczeń rodzinnych oraz alimentacyjnych, stanowi znaczące wsparcie dla budżetu rodzin z dziećmi.

Tabela nr 5 – liczba rodzin otrzymujących świadczenia z Działu Rodzina

Liczba rodzin pobierających świadczenia na dzieci	2022	2023	2024
Rodzinne	249	198	141
Wychowawcze	1337	ZUS	ZUS
Alimentacyjne	35	32	27
Opiekuńcze w tym: - zasiłek pielęgnacyjny - świadczenie pielęgnacyjne	235 49	250 49	265 69

1.2 W celu wspierania rodzin w Gminie Alwernia realizowane są następujące Programy:

- wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, którego celem w szczególności jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program ten jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

- rządowy program dla rodzin wielodzietnych – „Karta Dużej Rodziny”.

Jest to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kulturalnych, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju.

Posiadanie Karty ułatwia rodzinom wielodzietnym dostęp do rekreacji oraz obniża koszty życia codziennego. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia, kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Liczba partnerów biorących udział w programie znajduje się na stronie internetowej: www.rodzina.gov.pl.

Z ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny w Gminie Alwernia (karty tradycyjne i elektroniczne) korzysta 1992 osób, w tym 1184 rodziców/ małżonków rodziców oraz 808 dzieci.

W roku 2024 r. przyznano łącznie 225 karty tradycyjne i elektroniczne.

- gminny program dla rodzin wielodzietnych 3+ Karta Dużej Rodziny Gminy Alwernia. Umożliwia dostęp do różnorodnych dodatkowych form wsparcia rodzin wielodzietnych z Gminy Alwernia, których nie obejmuje program ogólnopolski. Ma na celu przede wszystkim pomoc i obniżenie kosztów życia codziennego rodzinom wielodzietnym z naszej gminy. W programie biorą udział lokalni przedsiębiorcy (w roku 2024 – 28 partnerów programu), którzy oferują wsparcie rodzinom wielodzietnym w postaci upustów i rabatów przy zakupie różnego rodzaju towarów i usług.

Lista partnerów z Gminy Alwernia biorących udział w programie znajduje się na stronach internetowych www.alwernia.pl oraz www.cus-alwernia.pl.

W roku 2024 wydano 98 kart.

Z Karty Dużej Rodziny Gminy Alwernia korzystało 193 rodzin.

2. Podstawa prawna działań ujętych w programie

Nieodzownym elementem w podejmowaniu szeregu działań i decyzji względem rodziny jest współpraca wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców.

Tworzenie programów wsparcia adresowanych do rodzin zagrożonych obniżeniem standardu życia lub wykluczeniem społecznym, ma zwiększyć poczucie bezpieczeństwa i gwarancję wsparcia instytucjonalnego. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnioną pomoc i posiadać pewność, że może ją otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny, to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie społeczne prowadzone na rzecz wszystkich mieszkańców.

Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej
- Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.
- Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.
- Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dnia 26 października 1982 r.
- Ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.
- Ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin : „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r.
- Ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.
- Ustawą o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
- Ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.
- uchwałą Rady Miejskiej w Alwerni w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania;
- uchwałą Rady Miejskiej w Alwerni w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodzin wielodzietnych 3+ „Karta Dużej Rodziny Gminy Alwernia”

3. Adresaci programu

Gminny program wspierania rodziny skierowany jest przede wszystkim do rodzin, które wychowują dzieci, a jednocześnie są niewydolne wychowawczo. Rodzina jako podstawowa grupa społeczna zaspakaja potrzeby materialne, psychiczne i emocjonalne swych członków. To ona wprowadza dziecko w świat społeczny. Dostarcza mu norm i wzorców postępowania, wpaja pojęcie dobra i zła, koryguje niewłaściwe formy zachowania.

Postęp, nieustannie zachodzące zmiany oraz tempo życia niosą wiele pozytywnych skutków, niestety też pogłębiają wiele negatywnych zjawisk takich jak: uzależnienia, przemoc, przestępczość, bezrobocie, które powodują, że nie wszystkie rodziny wypełniają swoje funkcje rodzicielskie, opiekuńcze i wychowawcze w sposób właściwy.

Z danych posiadanych przez pracowników socjalnych Centrum Usług Społecznych w Alwerni wynika, że w roku 2024 problemy opiekuńczo-wychowawcze wymagające pracy z asystentem rodziny wykazały 22 środowiska rodzinne i jest to tendencja wzrostowa w stosunku do lat ubiegłych (odpowiednio 18 rodzin w 2022 i 18 rodzin w 2023)

4. Cele programu

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

Cel główny programu:

Pomoc i wsparcie rodzinie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa sytuacji materialnej rodzin w ramach różnych form zabezpieczenia społecznego.
2. Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Reintegracja rodzin, które mają problemy opiekuńczo – wychowawcze.
4. Wsparcie rodzin w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci.
5. Aktywizacja zawodowa i społeczna rodzin.
6. Promowanie wartości rodziny.
7. Profilaktyka zachowań agresywnych oraz rosnących form uzależnienia.

Cel 1: POPRAWA SYTUACJI MATERIALNEJ RODZIN W RAMACH RÓŻNYCH FORM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Wsparcie finansowe i rzeczowe oraz usługowe dla rodzin	Przyznawanie świadczeń i usług z zakresu: 1. Pomocy społecznej. 2. Świadczeń rodzinnych. 3. Świadczeń alimentacyjnych. 4. Dodatków mieszkaniowych. 5. Pomocy materialnej dla uczniów	Centrum Usług Społecznych	Liczba świadczeniobiorców w poszczególnych rodzajach świadczeń i usług

Cel 2: ZAPEWNIENIE WSPIERCIA RODZINOM PRZEŻYWAJĄCYM TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Praca socjalna, asystentura rodzinna i poradnictwo specjalistyczne.	1. Analiza sytuacji rodziny oraz przyczyn kryzysu poprzez wykorzystanie narzędzi diagnostycznych. 2. Podejmowanie interwencji w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia w celu ochrony dzieci. 3. Prowadzenie działań profilaktycznych w celu zapewnienia odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych. 4. Prowadzenie pracy socjalnej wspierającej rodzinę w pełnieniu funkcji rodzicielskich 5. Poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. 6. Asysta rodzinna sprawowana przez asystentów rodziny. 7. Pomoc ze strony rodziny wspierającej. 8. Tworzenie i realizacja projektów socjalnych	Centrum Usług Społecznych ,Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba działań/ osób pobierających pomoc

		wprowadzających nowe oferty wsparcia dla rodzin. 9. Prowadzenie procedury Niebieskiej Karty. 10. Wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów uzależnień.		
--	--	---	--	--

Cel 3: REINTEGRACJA RODZIN KTÓRE MAJĄ PROBLEMY OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Działania w kierunku powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	1. Praca socjalna w oparciu o plan pracy z rodziną przy wykorzystaniu nowych metod i narzędzi. 2. Poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. 3. Asysta rodzinna sprawowana przez asystentów rodziny. 4. Pomoc ze strony rodzin wspierających. 5. Wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów uzależnień 6. Prowadzenie procedury Niebieskiej Karty 7. Edukacja dorosłych dotycząca zagrożeń związanych z różnymi formami uzależnienia	Centrum Usług Społecznych placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba dzieci powracających do rodzin z pieczy zastępczej

Cel 4: WSPARCIE RODZIN W ZAKRESIE ORGANIZACJI CZASU WOLNEGO DZIECIOM

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Realizacja pozaszkolnych form pracy z dziećmi.	1. Udział w zajęciach kulturalnych. 2. Udział w zajęciach sportowo – rekreacyjno – turystycznych. 3. Udział w koloniach, obozach itp. . 4. Udział w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego. 5. Udział w usługach społecznych (integracyjnych, animacyjnych, edukacyjnych)	Samorządowy Ośrodek Kultury, Kluby Sportowe, Stowarzyszenia, Placówki oświatowe, Centrum Usług Społecznych Placówkę wsparcia dziennego	Liczba działań

CEL 5: AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA RODZIN

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Podnoszenie kompetencji społeczno – zawodowych	1. Praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny. 2. Roboty publiczne. 3. Prace społecznie użyteczne. 4. Realizacja projektów finansowanych ze środków unijnych.	Centrum Usług Społecznych, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba uczestników wsparcia

CEL 6: PROMOWANIE WARTOŚCI RODZINY

Lp.	Cel	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji
1	Realizacja Ogólnopolskiego Programu „Karta Dużej Rodziny” na podstawie, której uzyskuje się również uprawnienia do Karty Dużej Rodziny Gminy Alwernia	Wydawanie Kart Dużej Rodziny oraz Kart Dużej Rodziny Gminy Alwernia uprawniających do korzystania z usług i świadczeń dla rodzin posiadających 3 i więcej dzieci w wieku do 18 lat oraz do 25 lat – w przypadku kontynuowania nauki.	Centrum Usług Społecznych, Urząd Miejski, podmioty gospodarcze oferujące usługi i świadczenia.	Ilość świadczeniobiorców (liczba wydanych kart).
2	Działalność edukacyjno – informacyjna.	1. Realizacja specjalnych programów/projektów. 2. Organizacja spotkań, prelekcji, kursów, warsztatów itp. 3. Propagowanie zdrowego stylu życia w formie wykładów, pogawędek, warsztatów	Centrum Usług Społecznych Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowe, Policja	Ilość programów/projektów, spotkań, prelekcji, kursów, warsztatów itp.

5. Realizacja Programu

Program obejmuje realizację działań polegających głównie na wspieraniu rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

Wszystkie cele szczegółowe są realizowane w sposób ciągły i systematyczny przez cały okres trwania programu.

Program realizowany przy systematycznej współpracy z innymi instytucjami, co pozwoli na bardziej wszechstronne i racjonalne planowanie skutecznej pomocy oraz możliwość

weryfikacji podawanych informacji i faktów przez wspierane rodziny. Realizację działań koordynować będzie Dyrektor CUS.

ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

6. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin, Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

Tabela nr 6 – Instytucje biorące udział w realizacji Programu oraz formy i zakres współdziałania

L.p	Instytucja	Formy i zakres współdziałania
	Centrum Usług Społecznych Placówka Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży	- wczesne wykrywanie problemów rodzinnych - indywidualizacja wsparcia rodzin - sieciowanie wsparcia na rzecz rodziny - współpraca ze placówkami oświatowymi, poradniami zdrowia i instytucjami ochrony zdrowia, policją i sądami rodzinnymi, organizacjami pozarządowymi, itp. - koordynacja usług społecznych - wspieranie kompetencji rodzicielskich -wzmacnianie integracji i solidarności społecznej (podejmowanie działań animacyjnych, integracja mieszkańców)
	Komisariat Policji - dzielnicowi	- działalność edukacyjno –informacyjna (prelekcje, spotkania) - wspólne interwencje do środowisk w przypadkach:

		podjęzienia występowania przemocy domowej i problemów alkoholowych oraz wymagających ochrony ze strony policji
	Powiatowy Urząd Pracy w Chrzanowie	- współpraca w kierunku aktywizacji bezrobotnych członków rodzin, w których wychowują się dzieci - motywowanie do podnoszenia kwalifikacji,
	Placówki Służby Zdrowia: Ośrodki Zdrowia Szpital Powiatowy - inne placówki	- kontakt z lekarzami rodzinnymi oraz pielęgniarzami środowiskowymi - wzajemna wymiana informacji na temat przypadków zaniedbań w stosunku do dzieci i podejrzeń przemocy
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	- stały kontakt z psychologiem, pedagogiem, logopedą w sprawie podejmowania działań zmierzających do poprawy funkcjonowania rodzin, w których wychowują się dzieci z różnego rodzaju dysfunkcjami
	Sąd Rejonowy Sąd Okręgowy Wydział Cywilno-Rodzinny	- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie sądu, - kierowanie wniosków o nadzór kuratora nad rodzinami patologicznymi, - wnioskowanie w sprawie przydzielenia asystenta rodziny w celu kontrolowania funkcjonowania rodziny, - pomoc rodzinom w sporządzaniu wniosków o alimenty, rozwód, separację
	Placówki oświatowe	- współpraca z pedagogami szkolnymi, - wspólne diagnozowanie sytuacji rodzinnych mających wpływ na funkcjonowanie rodziny i na rozwój zachowań dzieci - wspólne wizyty w środowisku celem udzielenia właściwej i prawidłowej pomocy - pomoc w formie zakupu odzieży i niezbędnego wyposażenia dzieci do szkoły
	Kuratorzy sądowi, zawodowi i społeczni	- wzajemna wymiana informacji dotyczących rodzin i dzieci objętych nadzorem kuratorskim, - informowanie kuratorów o nieprawidłowościach dostrzeżonych w funkcjonowaniu rodzin, - wzajemna konsultacja dotycząca wyboru najbardziej skutecznej formy pomocy
	Zakłady Karne	- wymiana informacji nt. osób przebywających w zakładach karnych, - rozeznanie sytuacji i pomoc rodzinom osób przebywających w Zakładzie Karnym - informowanie osób opuszczających zakłady karne o możliwości skorzystania z pomocy postpenitencjarnej
	ZUS, KRUS	- informowanie rodzin o możliwościach ubiegania się o ewentualne świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	- bieżąca współpraca w zakresie współfinansowania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - bieżący kontakt z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie planu pomocy dziecku i rodzinie, prowadzącego do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej umożliwiającej jej wychowywanie dzieci

		- motywowanie do korzystania z poradnictwa rodzinnego, do udziału w szkołach dla rodziców
	Powiatowy Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności	- kierowanie dzieci i osób dorosłych dotkniętych różnego rodzaju dysfunkcjami zdrowotnymi w celu ustalenia niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a następnie uzyskania uprawnień do określonych form pomocy społecznej, a także ulg i uprawnień
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- kierowanie na komisję osób mających problemy alkoholowe celem diagnozy w kwestii uzależnienia, - motywowanie do leczenia odwykowego, terapii uzależnień, - wskazywanie dzieci do letniego wypoczynku dla dzieci ze środowisk alkoholizujących, - finansowanie posiłków dla dzieci ze środków GKRPA, - poradnictwo psychologiczne dla rodzin dysfunkcyjnych - współudział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego - wspólne działania pedagogów, kuratorów, policji oraz pracowników socjalnych.
13.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	- kierowanie osób wymagających wsparcia w sytuacjach kryzysowych - współpraca w zakresie szeroko rozumianej pomocy w sytuacjach zagrożenia
14.	Polski Czerwony Krzyż	- przekazywanie na rzecz rodzin szczególnie tym z dziećmi, paczek żywnościowych.
15.	Samorządowy Ośrodek Kultury	- umożliwianie dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych korzystania z ofert kulturowych proponowanych przez SOK
16.	Organizacje pozarządowe – Fundacje - Stowarzyszenia	- wzajemne konsultacje w zakresie realizacji programów pomocowych - wspólne działania na rzecz świadczenia pomocy osobom potrzebującym

7. Finansowanie programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywa się w ramach środków z budżetu gminy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Źródła finansowania zadań określone są w uchwale budżetowej

8. Kontrola i monitorowanie przebiegu programu

Bieżący nadzór nad realizacją programu sprawuje Burmistrz Gminy Alwernia oraz Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Alwerni

Program będzie monitorowany w formie rocznego sprawozdania przedstawianego Radzie Miejskiej w Alwerni za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

9. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Alwernia zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostają stworzone możliwości samodzielnego skonfrontowania się z własnymi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.